

THE PALIVERSE PROJECT

Το σύμπαν της σοφίας του Βούδα

Σχόλια (Aṭṭhakathā)

Ο Κανόνας των Ομιλιών - Σχόλια (Sutta Piṭaka -
Aṭṭhakathā)

1. Η συλλογή των μακρών ομιλιών - Σχόλια (1. Dīgha
Nikāya - Aṭṭhakathā)

3. Σχόλια για το κεφάλαιο για τον Πάτχικα
(3. Pāthikavaggaṭṭhakathā)

3. Σχόλια για την ομιλία για τον παγκόσμιο μονάρχη
(3. Cakkavattisuttavaṇṇanā)

[DN 26, PTS 3.58-3.79]

PaliVerse

1. Η συλλογή των μακρών ομιλιών - Σχόλια

3. Σχόλια για το κεφάλαιο για τον Πάτχικα

3. Cakkavattisuttavaṇṇanā

Attadīpasaraṇatāvaṇṇanā

80. Evaṃ me sutanti cakkavattisuttaṃ. Tatrāyamanuttānapadavaṇṇanā - mātulāyanti evaṃnāmake nagare. Taṃ nagaraṃ gocaragāmaṃ katvā avidūre vanasaṇḍe viharati. “Tatra kho bhagavā bhikkhū āmantesī”ti ettha ayamanupubbikathā -

Bhagavā kira imassa suttassa samuṭṭhānasamaye paccūsakāle mahākaruṇāsamāpattito vuṭṭhāya lokaṃ volokento imāya anāgatavaṃsadīpikāya suttantakathāya mātulanagaravāsīnaṃ caturāsītiyā pāṇasahassānaṃ dhammābhisamayaṃ disvā pātova vīsati bhikkhusahassaparivāro mātulanagaraṃ sampatto. Mātulanagaravāsīno khattiyā “bhagavā āgato”ti sutvā paccuggamma dasabalaṃ nimantetvā mahāsakkārena nagaraṃ pavesetvā nisajjaṭṭhānaṃ saṃvidhāya bhagavantaṃ mahārahe pallaṅke nisīdāpetvā buddhappamukhassa bhikkhusaṅghassa mahādānaṃ adaṃsu. Bhagavā bhattakiccaṃ niṭṭhāpetvā cintesi - “sacāhaṃ imasmiṃ tḥāne imesaṃ manussānaṃ dhammaṃ desessāmi, ayaṃ padeso sambādho, manussānaṃ tḥātuṃ vā nisīdituṃ vā okāso na bhavissati, mahatā kho pana samāgamena bhavitabba”nti.

Atha rājakulānaṃ bhattānumodanaṃ akatvāva pattaṃ gahetvā nagarato nikkhami. Manussā cintayimṃsu - “satthā amhākaṃ anumodanampi akatvā gacchati, addhā bhattaggaṃ amanāpaṃ ahosi, buddhānaṃ nāma na sakkā cittaṃ gahetuṃ, buddhehi saddhiṃ vissāsakaraṇaṃ nāma samussitaphaṇaṃ āsīvisaṃ gīvāya gahaṇasadisam hoti; etha bho, tathāgataṃ khamāpessāmā”ti. Sakalanagaravāsīno bhagavatā saheva nikkhantā. Bhagavā gacchantova magadhakkhette tḥitaṃ sākḥāviṭapasampannaṃ sandacchāyaṃ karīsamattabhūmipatthaṭaṃ ekaṃ mātularukkaṃ disvā imasmiṃ rukkhamūle nisīditvā dhamme desiyamāne “mahājanassa tḥānanisajjanokāso bhavissatī”ti. Nivattitvā maggā okkamma rukkhamūlaṃ upasaṅkamitvā dhammabhaṇḍāgārikaṃ ānandattheraṃ olokesi. Thero olokitasāññāya eva “satthā nisīditukāmo”ti ñatvā sugatamahācīvaraṃ paññāpetvā adāsi. Nisīdi bhagavā paññatte āsane. Athassa purato manussā nisīdimṃsu. Ubhosu passesu pacchato ca bhikkhusaṅgho, ākāse devatā aṭṭhaṃsu, evaṃ mahāparisamajjhagato tatra kho bhagavā bhikkhū āmantesi.

Te bhikkhūti tatra upaviṭṭhā dhammappaṭiggāhakā bhikkhū. Attadīpāti attānaṃ dīpaṃ tāṇaṃ leṇaṃ gatiṃ parāyaṇaṃ patitṭhaṃ katvā viharathāti attho. Attasaraṇāti idaṃ tasseva vevacanaṃ. Anaññasaraṇāti idaṃ aññasaraṇapaṭikkhepavacanaṃ. Na hi añño aññassa saraṇaṃ hoti, aññassa vāyāmena aññassa asujjhanato. Vuttampi cetāṃ “attā hi attano nātho, ko hi nātho paro siyā”ti. Tenāha “anaññasaraṇā”ti. Ko

panettha attā nāma, lokiyalokuttaro dhammo. Tenāha - “dhammadīpā dhammasaraṇā anaññasaraṇā”ti. “Kāye kāyānupassī”tiādīni mahāsatipaṭṭhāne vitthāritāni.

Gocareti caritum yuttaṭṭhāne. Saketi attano santake. Pettike visayeti pitito āgatavisaye. Caratanti carantānaṃ. “Caranta”ntipi pāṭho, ayamevattho. Na lacchatīti na labhissati na passissati. Māroti devaputtamāropi, maccumāropi, kilesamāropi. Otāranti randhaṃ chiddaṃ vivaraṃ. Ayaṃ panattho leḍḍuṭṭhānato nikkhamma toraṇe nisīditvā bālātapam tapantaṃ lāpaṃ sakuṇaṃ gahetvā. Pakkhandasenasakuṇavatthunā dīpetabbo. Vuttañhetam -

“Bhūtapubbaṃ, bhikkhave, sakuṇagghi lāpaṃ sakuṇaṃ sahasā ajjhappattā aggahesi. Atha kho, bhikkhave, lāpo sakuṇo sakuṇagghiya hariyamāno evaṃ paridevasi ‘mayamevamha alakkhikā, mayaṃ appapuññā, ye mayaṃ agocare carimha paravisaye, sacejja mayaṃ gocare careyyāma sake pettike visaye, na myāyaṃ sakuṇagghi alaṃ abhaviṣṣa yadidaṃ yuddhāyā’ti. Ko pana te lāpa gocaro sako pettiko visayoti? Yadidaṃ naṅgalakaṭṭhakaraṇaṃ leḍḍuṭṭhānanti. Atha kho, bhikkhave, sakuṇagghi sake bale apatthaddhā sake bale asaṃvadamānā lāpaṃ sakuṇaṃ pamuñci gaccha kho tvaṃ lāpa, tatrapī gantvā na mokkhasīti.

Atha kho, bhikkhave, lāpo sakuṇo naṅgalakaṭṭhakaraṇaṃ leḍḍuṭṭhānaṃ gantvā mahantaṃ leḍḍum abhiruhitvā sakuṇagghiṃ vadamāno aṭṭhāsi “ehi kho dāni me sakuṇagghi, ehi kho dāni me sakuṇagghi”ti. Atha kho sā, bhikkhave, sakuṇagghi sake bale apatthaddhā sake bale asaṃvadamānā ubho pakkhe sannayha lāpaṃ sakuṇaṃ sahasā ajjhappattā. Yadā kho, bhikkhave, aññāsi lāpo sakuṇo bahuāgatā kho myāyaṃ sakuṇagghi, atha kho tasseeva leḍḍussa antaraṃ paccupādi. Atha kho, bhikkhave, sakuṇagghi tattheva uraṃ paccatālesi. Evañhi taṃ, bhikkhave, hoti yo agocare carati paravisaye.

Tasmātiha, bhikkhave, mā agocare carittha paravisaye, agocare, bhikkhave, carataṃ paravisaye lacchatī māro otāraṃ, lacchatī māro ārammaṇaṃ. Ko ca, bhikkhave, bhikkhuno agocaro paravisayo, yadidaṃ pañca kāmagaṇā. Katame pañca? Cakkhaviññeyyā rūpā iṭṭhā kantā manāpā piyarūpā kāmūpasamhitā rajanīyā, sotaviññeyyā saddā iṭṭhā kantā manāpā piyarūpā kāmūpasamhitā rajanīyā, ghānaviññeyyā gandhā iṭṭhā kantā manāpā piyarūpā kāmūpasamhitā rajanīyā, jivhaviññeyyā rasā iṭṭhā kantā manāpā piyarūpā kāmūpasamhitā rajanīyā, kāyaviññeyyā phoṭṭhabbā iṭṭhā kantā manāpā piyarūpā kāmūpasamhitā rajanīyā. Ayaṃ, bhikkhave, bhikkhuno agocaro paravisayo.

Gocare, bhikkhave, caratha...pe... na lacchatī māro ārammaṇaṃ. Ko ca, bhikkhave, bhikkhuno gocaro sako pettiko visayo, yadidaṃ cattāro satipaṭṭhānā. Katame cattāro? Idha bhikkhave, bhikkhu kāye kāyānupassī viharati ātāpī sampajāno satimā, vineyya loke abhijjhādomanassaṃ; vedanāsu vedanānupassī viharati ātāpī sampajāno satimā, vineyya loke abhijjhādomanassaṃ; citte cittānupassī viharati ātāpī sampajāno satimā, vineyya loke abhijjhādomanassaṃ; dhammesu dhammānupassī viharati ātāpī sampajāno satimā, vineyya loke abhijjhādomanassaṃ - ayaṃ, bhikkhave, bhikkhuno gocaro sako pettiko visayoti.

Kusalānanti anavajjalakkhaṇānaṃ. Samādānahetūti samādāya vattanahetu. Evamidaṃ puññaṃ pavaḍḍhatīti evaṃ idaṃ lokiyalokuttaraṃ puññaṃ phalaṃ vaḍḍhati, puññaṃ phalaṃ ca uparūpari puññaṃ pi puññaṃ vipākopi veditabbo.

Dalhanemicakkavattirājakathāvaṇṇanā

81. Tattha duvidhaṃ kusalaṃ vaṭṭagāmī ca vivaṭṭagāmī ca. Tattha vaṭṭagāmikusalaṃ nāma mātāpitūnaṃ puttadhītāsu puttadhītānañca mātāpitūsu sinehavasena mudumaddavacittam. Vivaṭṭagāmikusalaṃ nāma “cattāro satipaṭṭhānā”tiādibhedā sattatiṃsa bodhipakkhiyadhammā. Tesu vaṭṭagāmipuññaṃ pariyosānaṃ manussaloke cakkavattisirīvibhavo. Vivaṭṭagāmikusalassa maggaphalanibbānasampatti. Tattha vivaṭṭagāmikusalassa vipākaṃ suttapariyosāne dassessati.

Idha pana vaṭṭagāmikusalassa vipākadassanatthaṃ, bhikkhave, yadā puttadhītaro mātāpitūnaṃ ovāde na aṭṭhaṃsu, tadā āyunāpi vaṇṇenāpi issariyenāpi parihāyimsu. Yadā pana aṭṭhaṃsu, tadā vaḍḍhimsūti vatvā vaṭṭagāmikusalānusandhivasena “bhūtapubbaṃ, bhikkhave”ti desanaṃ ārabhi. Tattha cakkavattītiādīni mahāpadāne vitthāritāneva.

82. Osakkitanti īsakampi avasakkitam. Ṭhānā cutanti sabbaso ṭhānā apagataṃ. Taṃ kira cakkaratanaṃ antepuradvāre akkhāhataṃ viya vehāsaṃ aṭṭhāsi. Athassa ubhosu passesu dve khadiratthambhe nikhaṇitvā cakkaratanamatthake nemiabhimukhaṃ ekaṃ suttakaṃ bandhimsu. Adhobhāgepi nemiabhimukhaṃ ekaṃ bandhimsu. Tesu uparimasuttato appamattakampi ogataṃ cakkaratanaṃ osakkitam nāma hoti, heṭṭhā suttassa ṭhānaṃ uparimakoṭiyā atikkantagataṃ ṭhānā cutam nāma hoti, tadeṭam atibalavadose sati evaṃ hoti. Suttamattampi ekaṅguladvaṅgulamattaṃ vā bhaṭṭhaṃ ṭhānā cutameva hoti. Taṃ sandhāyetaṃ vuttaṃ “osakkitam ṭhānā cuta”nti.

Atha me āroceyyāsīti tāta, tvaṃ ajja ādiṃ katvā divasassa tikkhattuṃ cakkaratanassa upaṭṭhānaṃ gaccha, evaṃ gacchanto yadā cakkaratanaṃ īsakampi osakkitam ṭhānā cutam passasi, atha mayhaṃ ācikkheyyāsi. Jīvitañhi me tava hatthe nikkhattanti. Addasāti appamatto divasassa tikkhattuṃ gantvā olokento ekadivasam addasa.

83. Atha kho, bhikkhavi, bhikkhave, atha rājā dalhanemi “cakkaratanaṃ osakkitam”nti sutvā uppannabalavadomanasso “na dāni mayā ciraṃ jīvitaṃ bhavissati, appāvasesaṃ me āyu, na me dāni kāme paribhuñjanakālo, pabbajjākālo me idāni”ti roditvā paridevitvā jeṭṭhaputtaṃ kumāraṃ āmantāpetvā etadavoca. Samuddapariyantanti parikkhittaekasamuddapariyantameva. Idaṃ hissa kulasantakaṃ. Cakkavālapariyantaṃ pana puññiddhivasena nibbattaṃ, na taṃ sakkā dātuṃ. Kulasantakaṃ pana niyyātento “samuddapariyanta”nti āha. Kesamassunti tāpasapabbajjaṃ pabbajantāpi hi paṭhamam kesamassuṃ ohārenti. Tato paṭṭhāya parūḷhakese bandhitvā vicaranti. Tena vuttaṃ - “kesamassuṃ ohāretvā”ti.

Kāsāyānīti kasāyarasapītāni. Ādito evaṃ katvā pacchā vakkalānīpi dhārenti. Pabbajīti pabbajito. Pabbajitvā ca attano maṅgalavanuyyāneyeva vasi. Rājīsimhīti rājaīsimhi. Brāhmaṇapabbajitā hi “brāhmaṇisayo”ti vuccanti. Setacchattaṃ pana pahāya rājapabbajitā rājīsayoti. Antaradhāyīti antarahitaṃ nibbutadīpasikhā viya abhāvaṃ upagataṃ. Paṭisaṃvedesīti kandanto paridevanto jānāpesi. Pettikanti pitito āgataṃ dāyajjaṃ na hoti, na sakkā kusītena hīnavīriyena dasa akusalakammapathe samādāya vattantena pāpuṇituṃ. Attano pana sukataṃ kammaṃ nissāya dasavidhaṃ dvādasavidhaṃ vā cakkavattivattaṃ pūrentenevetam pattaṃbanti dīpeti. Atha naṃ vattapaṭipattiyam codento “iṅha tva”ntiādīmāha. Tattha ariyeti niddose. Cakkavattivatteti cakkavattīnaṃ vatte.

84. Dhammanti dasakusalakammaphadhammaṃ. Nissāyāti tadadhiṭṭhānena cetasā tameva nissayaṃ katvā. Dhammaṃ sakkarontoti yathā kato so dhammo suṭṭhu kato hoti, evametam karonto. Dhammaṃ garuṃ karontoti tasmim gāravuppattiyā tam garuṃ karonto. Dhammaṃ mānentoti tameva dhammaṃ piyañca bhāvanīyañca katvā viharanto. Dhammaṃ pūjentoti tam apadisitvā gandhamālādīpūjanenassa pūjaṃ karonto. Dhammaṃ apacayamānoti tasseeva dhammassa añjalikaraṇādīhi nīcavuttitaṃ karonto. Dhammaddhajo dhammaketūti tam dhammaṃ dhajamiva purakkhatvā ketumiva ca ukkhipitvā pavattiyā dhammaddhajo dhammaketu ca hutvāti attho. Dhammādhīpateyyoti dhammādhīpatibhūto āgatabhāvena dhammavaseneva sabbakiriyānaṃ karaṇena dhammādhīpateyyo hutvā. Dhammikaṃ rakkhāvaraṇaguttiṃ saṃvidahassūti dhammo assā atthīti dhammikā, rakkhā ca āvaraṇaṃ gutti ca rakkhāvaraṇagutti. Tattha “paraṃ rakkhanto attānaṃ rakkhati”ti vacanato khantiādayo rakkhā. Vuttañhetam “kathaṃca, bhikkhave, paraṃ rakkhanto attānaṃ rakkhati. Khantiyā avihiṃsāya mettacittatā anuddayatā”ti. Nivāsanapārūpanagehādīnaṃ nivāraṇā āvaraṇaṃ, corādiupaddavanivāraṇattham gopāyanā gutti, tam sabbampi suṭṭhu saṃvidahassu pavattaya ṭhapehīti attho. Idāni yattha sā saṃvidahitabbā, tam dassento antojanasmintiādīmāha.

Tatrāyaṃ saṅkhepattho - antojanasāṅkhātā tava puttadāraṃ sīlasaṃvare patiṭṭhapehi, vatthagandhamālādīni cassa dehi, sabbopaddave cassa nivārehi. Balakāyādīsūpi eseva nayo. Ayaṃ pana viseso - balakāyo kālaṃ anatikkamitvā bhattavetasampadānenapi anuggahetabbo. Abhisittakhattiyā bhadraśājāneyyādiratanasampadānenapi upasaṅgaṇhitabbā. Anuyantakhattiyā tesam anurūpayānavāhanasampadānenapi paritoseṭabbā. Brāhmaṇaṃ annapānavatthādīnaṃ deyyadhammena. Gahapatikā bhattabījānaṅgalaphālalibaddādisampadānena. Tathā nigamavāsino negamā, janapadavāsino ca jānapadā. Samitapāpabāhitapāpā samaṇabrāhmaṇa samaṇaparikkhārasampadānena sakkāṭabbā. Migapakkhino abhayadānena samassāseṭabbā.

Vijiteti attano āṇāpavattiṭṭhāne. Adhammakāroti adhammakiriyā. Mā pavattiṭṭhāti yathā nappavattati, tathā naṃ paṭipādehīti attho. Samaṇabrāhmaṇāti samitapāpabāhitapāpā. Madappamādā paṭiviratāti navavidhā mānamadā, pañcasu kāmagaṇesu cittavossajjanasaṅkhātā pamādā ca paṭiviratā. Khantisoracce nivattiṭṭhāti adhivāsanakhantiyañca suratabhāve ca patiṭṭhitā. Ekamattānanti attano rāgādīnaṃ damanādīhi ekamattānaṃ damenti samenti parinibbāpentīti vuccanti. Kālena kālanti kāle kāle. Abhinivajjeyyāsīti gūtham viya viyam viya aggim viya ca suṭṭhu vajjeyyāsi. Samādāyāti surabhikusumadāmaṃ viya amataṃ viya ca sammā ādāya pavatteyyāsi.

Idha ṭhatvā vattaṃ samānetabbaṃ. Antojanasmiṃ balakāyepi ekaṃ, khattiyesu ekaṃ, anuyantesu ekaṃ, brāhmaṇagahapatikesu ekaṃ, negamajānapadesu ekaṃ, samaṇabrāhmaṇesu ekaṃ, migapakkhīsu ekaṃ, adhammakārappaṭikkhepo ekaṃ, adhanānaṃ dhanānuppadānaṃ ekaṃ samaṇabrāhmaṇe upasaṅkamitvā pañhapucchanaṃ ekanti evametam dasavidham hoti. Gahapatike pana pakkhijāte ca visum katvā gaṇentassa dvādasavidham hoti. Pubbe avuttaṃ vā gaṇentena adhammarāgassa ca visamalobhassa ca pahānavasena dvādasavidham veditabbaṃ. Idaṃ kho tāta tanti idaṃ dasavidham dvādasavidhañca ariyacakkavattivattaṃ nāma.

Vattamānassāti pūretvā vattamānassa. Tadahuposathetiādi mahāsudassane vuttaṃ.

90. Samatenāti attano matiyā. Sudanti nipātamattaṃ. Pasāsātīti anusāsati. Idaṃ vuttaṃ hoti - porāṇakaṃ rājavamsaṃ rājapaveṇiṃ rājadhammaṃ pahāya attano matimatte t̥hatvā janapadaṃ anusāsātīti. Evamayam maghadevavamsassa kaḷārajanako viya daḷhanemivamsassa upacchedako antimapuriso hutvā uppanno. Pubbenāparanti pubbakālena sadisā hutvā aparakālaṃ. Janapadā na pabbantīti na vaḍḍhanti. Yathā taṃ pubbakānanti yathā pubbakānaṃ rājūnaṃ pubbe ca pacchā ca sadisāyeva hutvā pabbimsu, tathā na pabbanti. Katthaci suññā honti hataviluttā, telamadhuphāṇitādīsu ceva yāgubhattādīsu ca ojāpi parihāyitthāti attho.

Amaccā pārisajjāti amaccā ceva parisāvacarā ca. Gaṇakamahāmattāti acchiddakādipāṭhagaṇakā ceva mahāamaccā ca. Anīkaṭṭhāti hatthiācariyādayo. Dovārikāti dvārarakkhino. Mantassājīvinoti mantā vuccati paññā, taṃ nissayaṃ katvā ye jīvanti paṇḍitā mahāmattā, tesam etaṃ nāmaṃ.

Āyuvanṇāḍiparihāṇikathāvaṇṇanā

91. No ca kho adhanānanti balavalobhattā pana adhanānaṃ daliddamanussānaṃ dhanam nānuppadāsi. Nānuppadiyamāneti ananuppadiyamāne, ayameva vā pāṭho. Dāliddiyanti daliddabhāvo. Attanā ca jīvāhīti sayañca jīvaṃ yāpehīti attho. Uddhaggikantiādīsu uparūparibhūmīsu phaladānavasena uddhamaggamassāti uddhaggikā. Saggassa hitā tatrūpapattijananatoti sovaggikā. Nibbattaṭṭhāne sukho vipāko assāti sukhavipākā. Suṭṭhu aggānaṃ dibbavaṇṇāḍīnaṃ dasannaṃ visesānaṃ nibbattanato saggasaṃvattanikā. Evarūpaṃ dakkhiṇaṃ dānaṃ patitṭhapetīti attho.

92. Pavaḍḍhissatīti vaḍḍhissati bahum bhavissati. Sunisedham nisedheyyanti suṭṭhu nisiddham nisedheyyam. Mūlaghaccanti mūlahataṃ. Kharassarenāti pharusasaddena. Paṇavenāti vajjhabheriyā.

93. Sīsāni nesaṃ chindissāmāti yesaṃ antamaso mūlakamuṭṭhimpī harissāma, tesam tatheva sīsāni chindissāma, yathā koci haṭabhāvampi na jānissati, amhākaṃ dāni kimettha rājāpi evaṃ utṭhāya paraṃ māretīti ayaṃ nesaṃ adhippāyo. Upakkamiṃsūti ārabhiṃsu. Panthaduhananti panthaghātaṃ, panthe t̥hatvā corakammaṃ.

94. Na hi, devāti so kira cintesi - “ayaṃ rājā saccaṃ devāti mukhapaṭiññāya dinnāya mārāpeti, handāhaṃ musāvādaṃ karomī”ti, maraṇabhayā “na hi devā”ti avoca.

96. Ekidanti ettha idanti nipātamattaṃ, eke sattāti attho. Cārittanti micchācāraṃ. Abhijjhābyāpādāti abhijjhā ca byāpādo ca. Micchādiṭṭhīti natthi dinnantiādikā antaggāhikā paccanīkadiṭṭhi.

101. Adhammarāgoti mātā mātucchā pitucchā mātulānītiādike ayuttaṭṭhāne rāgo. Visamalobhoti paribhogayuttēsopi t̥hānesu atibalavalobho. Micchādharmoti purisānaṃ purisesu itthīnañca itthīsu chandarāgo.

Amatteyyatītiādīsu mātu hito matteyyo, tassa bhāvo matteyyatā, mātari sammā paṭipattiyā etaṃ nāmaṃ. Tassā abhāvo ceva tappaṭipakkhatā ca amatteyyatā. Apetteyyatādīsupi eseva nayo. Na kule jeṭṭhāpacāyitāti kule jeṭṭhānaṃ apacitiyā nīcavuttiyā akaraṇabhāvo.

Dasavassāyukamayavaṇṇanā

103. Yaṃ imesanti yasmiṃ samaye imesaṃ. Alaṃpateyyāti patino dātuṃ yuttā. Imāni rasānīti imāni loke aggarasāni. Atibyādippissantīti ativiya dippissantī, ayameva vā pāṭho. Kusalantipi na bhavissatīti kusalanti nāmampi na bhavissati, paññattimattampi na paññāyissatīti attho. Pujjā ca bhavissanti pāsaṃsā cāti pūjārahā ca bhavissanti pasaṃsārahā ca. Tadā kira manussā “asukena nāma mātā pahatā, pitā pahato, samaṇabrāhmaṇā jīvītā voropitā, kule jeṭṭhānaṃ atthibhāvampi na jānāti, aho puriso”ti tameva pūjessanti ceva pasaṃsissantī ca.

Na bhavissati mātāti vāti ayaṃ mayhaṃ mātāti garucittaṃ na bhavissati. Gehe mātugāmaṃ viya nānāvidhaṃ asabbhikathaṃ kathayamānā agāravupacārena upasaṅkamissantī. Mātucchādīsupi eseṇa nayo. Ettha ca mātucchātī mātubhaginī. Mātulānīti mātulabhariyā. Ācariyabhariyāti sippāyatanāni sikkhāpakassa ācariyassa bhariyā. Garūṇaṃ dārāti cūḷapitumahāpituādīnaṃ bhariyā. Sambhedanti missibhāvaṃ, mariyādabhedaṃ vā.

Tibbo āghāto paccupaṭṭhito bhavissatīti balavakopo punappunaṃ uppattivaseṇa paccupaṭṭhito bhavissati. Aparāni dve etasseva vevacanāni. Kopo hi cittaṃ āghātetīti āghāto. Attano ca parassa ca hitasukhaṃ byāpādetīti byāpādo. Manopadūsanato manopadosoti vuccati. Tibbaṃ vadhakacittanti piyamānassāpi paraṃ mārāṇatthāya vadhakacittaṃ. Tassa vatthuṃ dassetuṃ mātupi puttamhītiādi vuttaṃ. Māgavikassāti migaluddakassa.

104. Satthantarakappoti satthena antarakappo. Saṃvaṭṭakappaṃ appatvā antarāva lokavināso. Antarakappo ca nāmesa dubbhikkhantarakappo rogantarakappo satthantarakappoti tividho. Tattha lobhussadāya pajāya dubbhikkhantarakappo hoti. Mohussadāya rogantarakappo. Dosussadāya satthantarakappo. Tattha dubbhikkhantarakappena naṭṭhā yebhuyyena pettivisaye upapajjanti. Kasmā? Āhāranikantiyā balavattā. Rogantarakappena naṭṭhā yebhuyyena sagge nibbattanti kasmā? Tesañhi “aho vataññesaṃ sattānaṃ evarūpo rogo na bhavēyyā”ti mettacittaṃ uppajjatīti. Satthantarakappena naṭṭhā yebhuyyena niraye upapajjanti. Kasmā? Aññaṃaṇṇaṃ balavāghātātāya.

Migasaññanti “ayaṃ migo, ayaṃ migo”ti saññaṃ. Tiṇhāni satthāni hatthesu pātubhavissantīti tesaṃ kira hatthena phuṭṭhamattaṃ yaṃkiñci antamaso tiṇapaṇṇaṃ upādāya āvudhameva bhavissati. Mā ca mayaṃ kañcīti mayaṃ kañci ekapurisampi jīvītā mā voropayimha. Mā ca amhe kocīti amhepi koci ekapuriso jīvītā mā voropayittha. Yaṃnūna mayanti ayaṃ lokavināso paccupaṭṭhito, na sakkā dvīhi ekaṭṭhāne ṭhitehi jīvitaṃ laddhanti maññaṃānā evaṃ cintayimso. Vanagahananti vanasaṅkhātehi tiṇagumbalatādīhi gahanaṃ duppavesatṭhānaṃ. Rukkagahananti rukkehi gahanaṃ duppavesatṭhānaṃ. Nadīvidugganti nadīnaṃ antaradīpādīsū duggamanaṭṭhānaṃ. Pabbatavisamanti pabbatehi visamaṃ, pabbatesupi vā visamaṭṭhānaṃ. Sabhāgāyissantīti yathā ahaṃ jīvāmi diṭṭhā bho sattā, tvampi tathā jīvasīti evaṃ sammodanakathāya attanā sabhāge karissantī.

Āyuvanṇādivaḍḍhanakathāvaṇṇanā

105. Āyatanti mahantaṃ. Pāṇātipātā virameyyāmāti pāṇātipātato osakkeyyāma. Pāṇātipātaṃ virameyyāmātipi sajjhāyanti, tattha pāṇātipātaṃ pajaheyyāmāti attho. Vīsativassāyukāti mātāpitāro pāṇātipātā paṭiviratā, puttā kasmā vīsativassāyukā ahesunti khattavisuddhiyā. Tesañhi mātāpitāro sīlavanto jātā. Iti sīlagabbhe vaḍḍhitattā imāya khattavisuddhiyā dīghāyukā ahesuṃ. Ye panettha kālaṃ katvā

tattheva nibbattā, te attanova sīlasampattiyā dīghāyukā ahesuṃ.

Assāmāti bhaveyyāma. Cattārīsavassāyukātiādayo koṭṭhāsā adinnādānādīhi paṭiviratānaṃ vasena veditabbā.

Saṅkharājauppattivaṇṇanā

106. Icchāti mayhaṃ bhattaṃ dethāti evaṃ uppajjanakataṇhā. Anasananti na asanaṃ avipphārikabhāvo kāyālasīyaṃ, bhattaṃ bhuttānaṃ bhattasammadapaccayā nipajjitukāmatājanako kāyadubbalaḥbhāvoti attho. Jarāti pākaṭajarā. Kukkuṭasampātikāti ekagāmassa chadanapiṭṭhato uppatitvā itaragāmassa chadanapiṭṭhe patanasaṅkhāto kukkuṭasampāto. Etāsu atthīti kukkuṭasampātikā. “Kukkuṭasampādikā”tipi pāṭho, gāmantarato gāmantaraṃ kukkuṭānaṃ padasā gamanasaṅkhāto kukkuṭasampādo etāsu atthīti attho. Ubhayampetaṃ ghananivāsataṃyeva dīpeti. Avīci maññe phuṭo bhavissatīti avīcimahānirayo viya nirantarapūrito bhavissati.

107. “Asītivassasahassāyukesu, bhikkhave, manussesu metteyyo nāma bhagavā loke uppajjissatī”ti na vaḍḍhamānakavasena vuttaṃ. Na hi buddhā vaḍḍhamāne āyumi nibbattanti, hāyamāne pana nibbattanti. Tasmā yadā taṃ āyu vaḍḍhitvā asaṅkheyyataṃ patvā puna hāyamānaṃ asītivassasahassakāle ṭhassati, tadā uppajjissatīti attho. Pariharissatīti idaṃ pana parivāretvā vicarantānaṃ vasena vuttaṃ. Yūpoti pāsādo. Raññā mahāpanādena kārāpitoti raññā hetubhūtena tassatthāya sakkena devarājena vissakammadevaputtaṃ pesetvā kārāpito. Pubbe kira dve pitāputtā naḷakārā paccekabuddhassa naḷehi ca udumbarehi ca paṇṇasālaṃ kārāpetvā taṃ tattha vāsāpetvā catūhi paccayehi upaṭṭhahiṃsu. Te kālaṃ katvā devaloke nibbattā. Tesu pitā devalokeyeva aṭṭhāsī. Putto devalokā cavitvā surucissa rañño deviyā sumedhāya kucchimiṃ nibbatto. Mahāpanādo nāma kumāro ahosi. So aparabhāge chattaṃ ussāpetvā mahāpanādo nāma rājā jāto. Athassa puññānubhāvena sakko devarājā vissakammadevaputtaṃ rañño pāsādaṃ karohīti paṇiṇi so tassa pāsādaṃ nimmini pañcavīsatiyojanubbedhaṃ sattaratanaṃmayāṃ satabhūmakāṃ. Yaṃ sandhāya jātake vuttaṃ -

“Panādo nāma so rājā, yassa yūpo suvaṇṇayo;
Tiriyaṃ soḷasubbedho, uddhamāhu saḥassadhā.

Sahassakaṇḍo satageṇḍu, dhajālu haritāmāyo;
Anaccuṃ tattha gandhabbā, cha saḥassāni sattadhā.

Evametaṃ tadā āsi, yathā bhāsasi bhaddaji;
Sakko ahaṃ tadā āsiṃ, veyyāvaccakaro tavā”ti.

So rājā tattha yāvatāyukaṃ vasitvā kālaṃ katvā devaloke nibbatti. Tasmīṃ devaloke nibbatte so pāsādo mahāgaṅgāya anusotaṃ pati. Tassa dhurasopānasammukhaṭṭhāne payāgapatiṭṭhānaṃ nāma nagaraṃ māpitaṃ. Thupikāsammukhaṭṭhāne koṭigāmo nāma. Aparabhāge amhākaṃ bhagavato kāle so naḷakāradevaputto devalokato cavitvā manussapathe bhaddajiseṭṭhi nāma hutvā satthu santike pabbajitvā arahattaṃ pāpuṇi. So nāvāya gaṅgātaraṇadivase bhikkhusaṅghassa taṃ pāsādaṃ dassetīti vatthu vitthāretabbaṃ. Kasmā panesa pāsādo na antarahitoti? Itarassa ānubhāvā. Tena saddhiṃ puññaṃ katvā devaloke nibbattakulaputto anāgate saṅkho nāma rājā bhavissati. Tassa paribhogatthāya so

pāsādo uttāhissati, tasmā na antarahitoti.

108. Ussāpetvāti taṃ pāsādaṃ uttāpetvā. Ajjhāvasitvāti tattha vasitvā. Taṃ datvā vissajjitvāti taṃ pāsādaṃ dānavasena datvā nirapekkho pariccāgavasena ca vissajjitvā. Kassa ca evaṃ datvāti? Samaṇādīnaṃ. Tenāha - “samaṇabrāhmaṇakapaṇaddhikavanibbakayācakānaṃ dānaṃ datvā”ti. Kathaṃ pana so ekaṃ pāsādaṃ bahūnaṃ dassatīti? Evaṃ kirassa cittaṃ uppajjissati “ayaṃ pāsādo vippakiriyatū”ti. So khaṇḍakhaṇḍaso vippakirissati. So taṃ alaggamānova hutvā “yo yattakaṃ icchatī, so tattakaṃ gaṇhatū”ti dānavasena vissajjissati. Tena vuttaṃ - “dānaṃ datvā metteyyassa bhagavato...pe... viharissati”ti. Ettakena bhagavā vaṭṭagāmikusalassa anusandhiṃ dasseti.

109. Idāni vivaṭṭagāmikusalassa anusandhiṃ dassento puna attadīpā, bhikkhave, viharathātiādīmāha.

Bhikkhuno āyuvaṇṇādivaḍḍhanakathāvaṇṇanā

110. Idaṃ kho, bhikkhave, bhikkhuno āyusminti bhikkhave yaṃ vo ahaṃ āyunāpi vaḍḍhissathāti avocaṃ, tattha idaṃ bhikkhuno āyusmiṃ idaṃ āyukāraṇanti attho. Tasmā tumhehi āyunā vaḍḍhitukāmehi ime cattāro iddhipādā bhāvetabbāti dasseti.

Vaṇṇasminti yaṃ vo ahaṃ vaṇṇenapi vaḍḍhissathāti avocaṃ, idaṃ tattha vaṇṇakāraṇaṃ. Sīlavato hi avipphaṭṭisārādīnaṃ vasena sarīravaṇṇopi kittivasena guṇavaṇṇopi vaḍḍhati. Tasmā tumhehi vaṇṇena vaḍḍhitukāmehi sīlasampannehi bhavitabbanti dasseti.

Sukhasminti yaṃ vo ahaṃ sukhenapi vaḍḍhissathāti avocaṃ, idaṃ tattha vivekajaṃ pītisukhādīnānappakāraṇaṃ jhānasukhaṃ. Tasmā tumhehi sukkena vaḍḍhitukāmehi imāni cattāri jhānāni bhāvetabbāni.

Bhogasminti yaṃ vo ahaṃ bhogenapi vaḍḍhissathāti avocaṃ, ayaṃ so appamāṇaṃ sattānaṃ appaṭikūlatāvaho sukhasayanādi ekādasānisamso sabbadisāvipphāritabrahmavihārabhogo. Tasmā tumhehi bhogena vaḍḍhitukāmehi ime brahmavihārā bhāvetabbā.

Balasminti yaṃ vo ahaṃ balenapi vaḍḍhissathāti avocaṃ, idaṃ āsavakkhayapariyosāne uppannaṃ arahattaphalasaṅkhātāṃ balaṃ. Tasmā tumhehi balena vaḍḍhitukāmehi arahattappattiyā yogo karaṇīyo.

Yathayidaṃ, bhikkhave, mārabalanti yathā idaṃ devaputtamāramaccumārakilesamārānaṃ balaṃ duppasahaṃ durabhisambhavaṃ, evaṃ aññaṃ loke ekabalampi na samanupassāmi. Tampi balaṃ idameva arahattaphalaṃ pasahati abhibhavati ajjhottharati. Tasmā ettheva yogo karaṇīyoti dasseti.

Evamidaṃ puññanti evaṃ idaṃ lokuttarapuññampi yāva āsavakkhayā pavaḍḍhatīti vivaṭṭagāmikusalānusandhiṃ niṭṭhapento arahattanikūṭeṇa desanaṃ niṭṭhapesi. Suttapariyosāne vīsati bhikkhusahassāni arahattaṃ pāpuṇṇimsu. Caturāsīti pāṇasahassāni amatapānaṃ pivimsūti.

Sumaṅgalavilāsiniyā dīghanikāyaṭṭhakathāya

Cakkavattisuttavaṇṇanā niṭṭhitā.

ΠΑΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΑΥΤΗ ΤΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Η παρούσα μετάφραση αποτελεί μέρος του PaliVerse Project, της πρώτης πλήρους και ενιαίας αγγλικής μετάφρασης του Κανόνα Πάλι, μαζί με τα Σχόλια (Aṭṭhakathā) και τα Υποσχόλια (Ṭīkā) και συνοδεύεται από διαδραστικά εργαλεία μελέτης. Το PaliVerse είναι ένα έργο σε εξέλιξη. Οι μεταφράσεις που δημιουργούνται με τεχνητή νοημοσύνη βελτιώνονται συνεχώς μέσω αναθεωρήσεων και σχολίων από ειδικούς. Το παρόν κείμενο αποτελεί την πιο πρόσφατη μετάφραση κατά την ημερομηνία λήψης.

Ημερομηνία δημιουργίας PDF: 14 Σεπτεμβρίου 2026

ΠΩΣ ΝΑ ΠΑΡΑΘΕΣΕΤΕ ΤΗΝ ΠΗΓΗ

PaliVerse (2026). Σχόλια. Ο Κανόνας των Ομιλιών - Σχόλια. 1. Η συλλογή των μακρών ομιλιών - Σχόλια. 3. Σχόλια για το κεφάλαιο για τον Πάτχικα. 3. Σχόλια για την ομιλία για τον παγκόσμιο μονάρχη έχει ανακτηθεί από το paliverse.org

© 2026 The PaliVerse Project · Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος
Κέντρο Μελέτης και Πρακτικής Βουδισμού Τεραβάδα
Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία εγγεγραμμένη στην Ελλάδα
Το παρόν PDF μπορεί να διανέμεται ελεύθερα για σκοπούς μελέτης και πρακτικής.

PaliVerse.org